

5. Wat zie ik op de klok?

Leeftijdsgroep	4-8 jaar
Kerdoel	Deze les levert een bijdrage aan kerndoel 3: de leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situaties
Leerstofonderdeel	3.1_2, niveau 3 Weten dat je op een klok een tijd kunt aflezen
Doel van de les	De leerlingen leren dat er een verband is tussen klokken en tijd
Benodigdheden	- Een horloge met cijfers en wijzers - Een analoge wekker met cijfers en wijzers die kan tikken - Een wandklok met cijfers en wijzers - De klok van het digibord (zie de onderstaande link) - Gekleurd papier, scharen, lijm - Werkblad 1 Digibord: Klok kijken Op de groepstafel staat een wekker, aan de wand hangt een lamp en de leerkracht heeft een horloge om.
Korte samenvatting	De leerlingen kijken naar klokken en verbinden dat met tijd en gebeurtenissen door de dag heen.
Organisatie	Klassikaal of in een groepje. Zorg dat de leerlingen goed zicht hebben op de klok aan de wand of de klok op het digibord.

Activiteiten

Introductie:

Laat de leerlingen de ogen dichtdoen. Draai de wekker op zodat de leerlingen het tikken kunnen horen. Vraag de leerlingen wat ze horen. Vraag de leerlingen hoe ze weten dat het een wekker is.

Stel vragen over klokken en wekkers. Bijvoorbeeld: 'Heb je thuis ook een klok of een wekker? Vertel er eens over.' of 'Wat zie je allemaal op mijn horloge?' of 'Waarom heb ik een wekker nodig als ik ook al een klok heb?'

Kern:

Vraag de leerlingen wanneer ze gaan eten en hoe ze kunnen weten of het daar al tijd voor is. Richt de aandacht langzaam maar zeker op de verbinding tussen de klok en het begrip tijd. Maak duidelijk dat je als leerkracht naar de klok kijkt om te weten hoe laat het is en de groep naar buiten kan gaan, kan eten, naar huis kan, et cetera.

Vraag de leerlingen wat ze allemaal zien op de wandklok (cijfers en wijzers). Laat de leerlingen de wekker, de klok en het horloge met elkaar vergelijken.

Laat ze ervaren dat de grote wijzer beweegt door eerst te kijken waar de wijzer staat, een liedje te zingen en vervolgens weer te kijken waar de wijzer staat. Wat is er gebeurd?

Verwerking:

Vertel de leerlingen dat je een klok met ze gaat maken. Laat de leerlingen cijfers uitknippen en op een kartonnen cirkel plakken. Laat een kleine en een grote wijzer knippen van werkblad 1 (of knip het van te voren uit voor de leerlingen) en zet dat met een

splitpen vast in het midden van de cirkel. Hang de klokjes op. *De leerlingen kunnen wel de cijfers herkennen maar nog niet lezen. Het gaat bij deze opdracht vooral om de aandacht voor kenmerken van klokken.*

Afsluiting:

Vraag de leerlingen of ze de klokjes mooi vinden en laat de klokken vergelijken. Kijk of het ze opvalt dat niet alle klokjes hetzelfde zijn en dat de wijzers anders staan. Vraag aan de leerlingen of deze klok echt kan tikken en vertel hoe laat het is.

Aandachtspunten

Bij dit onderdeel van leren omgaan met tijd, zal de aandacht voor tijd en klokken vooral door de dag heen een rol spelen. Doordat de leerkracht regelmatig zegt dat het tijd is om bijvoorbeeld op te ruimen, naar buiten te gaan, te eten, naar huis te gaan, zien de leerlingen dat de klok te maken heeft met tijd en gekoppeld is aan activiteiten. Ook zal het bepaalde leerlingen opvallen dat sommige activiteiten op bepaalde tijden dagelijks terug komen. Sommige leerlingen weten bijvoorbeeld feilloos dat het tijd is om naar huis te gaan, zonder dat ze kunnen klokkijken.

Differentiatie

Makkelijker:

- Vestig de aandacht op tijd en klok door de klok bij elke activiteit even van de wand te halen en/of er nadrukkelijk op te wijzen
- Zing liedjes over de klok, bv. 'Tik tak' van Dirk Scheele

Moeilijker:

- Laat de leerlingen zelf een activiteit bedenken en kijken of de klok er anders uit ziet na de activiteit
- Maak een klokkenmemory
- Zet een wekker op een bepaalde tijd, gekoppeld aan een geplande activiteit en laat elk dagdeel een andere leerling op de klok 'passen'

Vervolgactiviteiten

- Wijs de leerlingen op de klok, vijf minuten vóór er gestopt wordt met een activiteit en wijs er weer op als er gestopt wordt
- Koop een goedkoop horloge en laat de leerlingen dit om de beurt of als beloning voor iets een dagje dragen
- Hang een klok op die elk uur een geluid maakt of hang een koekoeksklok op. Hierdoor letten leerlingen extra op de klok en zien ze dat door de dag heen de wijzers anders staan en dat elk uur staat voor het bijbehorende aantal geluiden.
- Tikspelletje in de gymzaal 'moeder hoe laat is het?' De leerlingen vragen aan de tikker: 'moeder hoe laat is het?' De tikker zegt steeds een bepaalde tijd, bv. 1 uur of 2 uur (maakt niet uit). Als de tikker zegt 'bedtijd', dan rent iedereen zo snel mogelijk naar een bepaalde plek en gaat liggen. De tikker probeert ze te vangen voor ze die plek bereiken. Wie als eerste gevangen wordt is de volgende 'moeder'

Software

- [Digibord: Klokkijken](#)

1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12